

Hoofdstuk 12

Schaven

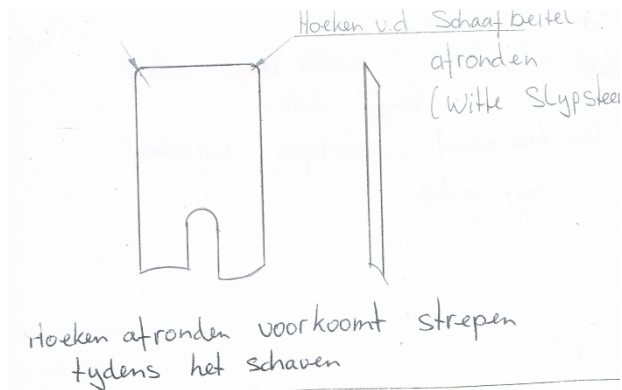


Inhoud

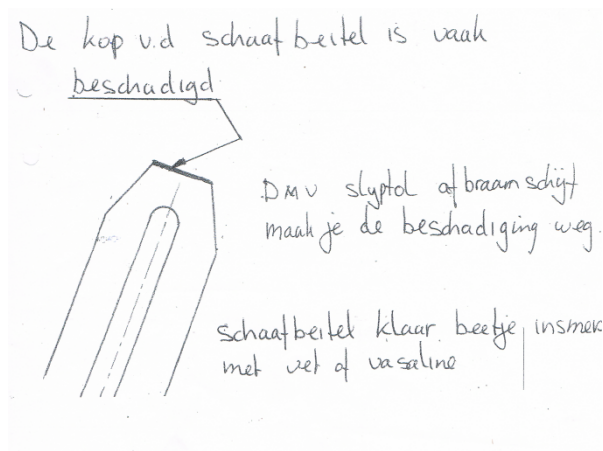
- 1 Slijpen van schaafbeitel
- 2 De meest bekende schaven
- 3 Enkele soorten schaven
- 4 Slijpen van beitels van profielschaven
- 5 Aandachtspunten
- 6 Aanbrengen nieuwe zool

1 Slijpen van schaaftbeitel

Een schaaft is eigenlijk een ingebouwde beitel en wordt ook net als een beitel geslepen. De schaaft is voor het afvlakken van hout. Beschadigde schaven moeten voorgeslepen worden op 25° en nageslepen, dit heet wetten, worden op 30° . Daarna ontbramen met een wetsteen. Alleen de hoeken worden afgerond (zie schets). Het mooiste is om de beitel iets bol te slijpen.



De kop van de schaaftbeitel is vaak beschadigd en deze moet met een slijptol afgeslepen worden (zie schets).

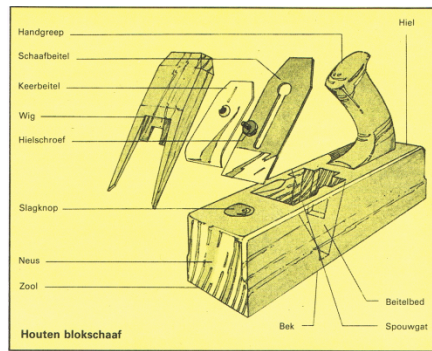
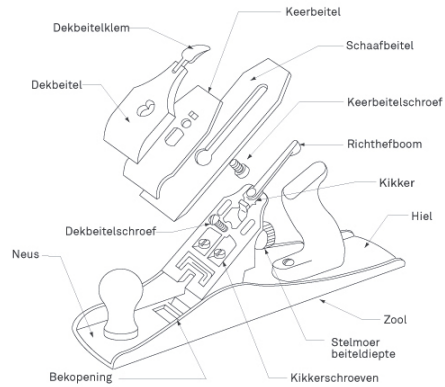
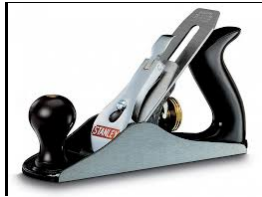


2 De meest bekende schaaft is de blokschaaft (zie foto).



Een doe-het-zelver heeft hier voldoende aan.

Er zijn houten en metalen schaven.



3 Enkele soorten schaven

- Blokschaaf Dit is een handige schaaft voor een doe-het-zelver om bijvoorbeeld een stukje van een deur te schaven.
- Voorloper (zie foto) lengte tot 650mm breedte 50mm



Deze schaaft zit qua formaat tussen de blokschaaf en de reischaaft in.

- Reischaaf (zie foto)



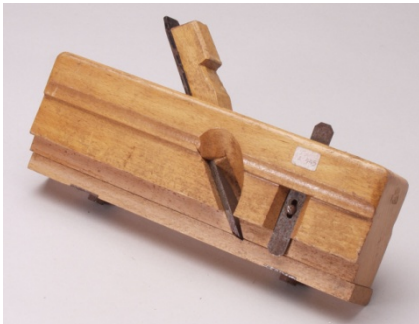
Dit is een lange schaaf van meer dan 50 centimeter tot 750 mm breedte 56-60mm. Stalen Reischaaf is 500mm.

- Grondschaaf (zie foto)



Deze is voor het schaven van uitsparingen waarin laddertreden passen.

- Neusschaaf ofwel sponningschaaf (zie foto)



Een smal type blokschaaf waarvan de beitel een haartje breder is dan het blok. Er worden sponning mee geschaafd die tot diep in de hoek vlak en haaks zijn.

- Profielschaaf (zie foto)



Deze is voor het maken van profielen in het hout van bijvoorbeeld deuren of kozijnen. Er zijn verschillende soorten profiel schaven. Bijvoorbeeld hol- of bol profielschaaf.

- Spookschaaf (zie foto)



Type schaaf met twee handvatten om gebogen of ronde oppervlakten te schaven.

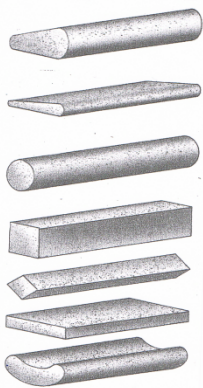
- Surfboardschaaf(zie foto)



Platte schaaf met open structuur. Het blad kan verwisseld worden.

4 Slijpen van beitels van profielschaven.

Beitels van houten profielschaven werden vroeger bijna of nooit geslepen want dan werd het profiel anders door het slijpen en dan kon je er niet meer mee schaven daarom werden ze, als stomp waren altijd gewet met een specialwetsteen dan bleef het profiel het zelfde(zie foto).



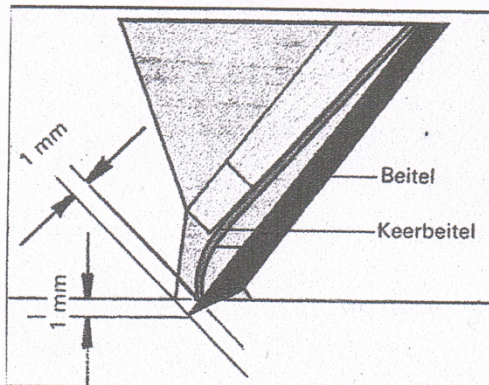
slijpsteentjes in speciale vormen voor beitels die niet recht zijn.

Het wetten van bijzondere beitels met een beitelslijper(zie foto)

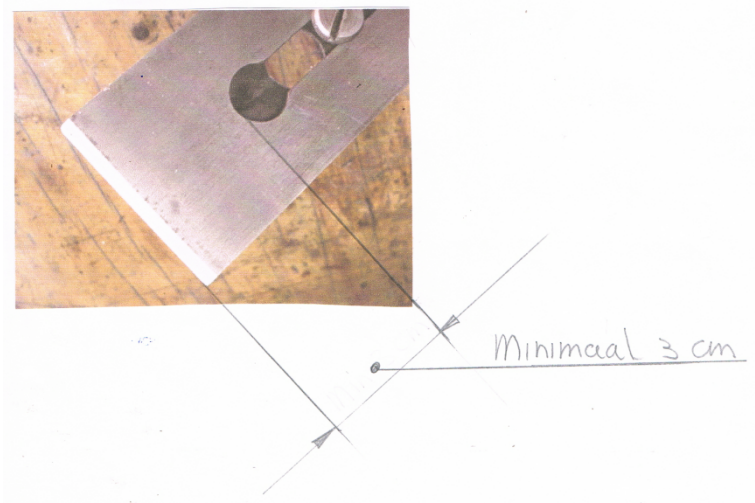


5 Aandachtpunten

- Onderdelen moeten goed in elkaar passen.
- Het blok mag niet zijn ingescheurd op de beitel of wig.
- De zool is belangrijk. deze moet vlak zijn of liever nog iets bol maar nooit hol.
- De beitels moeten vrij van roest zijn, de voorkant glad en niet ingeroest.
- De keerbeitel moet door de wig overal goed aangedrukt worden op het beitelbed. Ongeveer 1 mm van de snede (zie schets)



- De beitel moet door de wig goed aangedrukt worden op het beitelbed.
- Minimaal 3 cm beitel (zie foto) Bek niet groter dan 9mm (zie foto)



Er ontstaat bij houten schaven snel slijtage aan de zool en dan met name op het vlak voor de beitel. Dit kan voorkomen worden door hier een stukje van dit hout te vervangen in een messing plaatje van 3mm dik of een stukje hardhout.

6 Aanbrengen nieuwe zool.

De zool van een blokschaaf is vaak beschadigd (groeven) en de bek-opening is meestal teveel uitgesleten (meer dan 9 mm). Je gaat dan de zool als volgt vervangen met beukenhout:

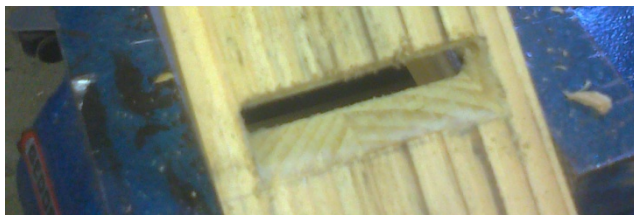
-Het stuk beukenhout op dikte afschaven op een vlakke verdikte bank. | Wat je er af haalt moet je ook weer vervangen met daarbij een halve centimeter extra!



Er moet met de bovenfrees een nieuwe gleuf in gemaakt worden van ongeveer 7 millimeter. (zie foto)



-De hoek van 45° uitzagen, vijlen en bijwerken (zie foto).



-De zool lijmen en met duvels vastzetten.

-Daarna de zool opnieuw afvlakken.